

νέου, διεκρίνετο μείριστη κηλὶς μαρτυροῦσα τὴν θέσιν ἐνθα ἐκάη ὁ ἀτρόμητος ἐκείνος, ὁ προτιμήσας τῆς σφαγῆς τὸν ὀδυνηρὸν διὰ πυρὸς θάνατον, ἀφοῦ πρότερον προαπέστειλεν εἰς τὸν ἄδην οὐκ ὀλίγους τῶν ἐπιδρομῶν.

Ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος ἐκαλεῖτο Ἀνυφαντῆς καὶ κατήγετο ἐκ τῶν περιχώρων τοῦ Αἰγίου. Πλείονας περὶ τούτου πληροφορίας δὲν ἠδυνήθησαν νὰ μᾶς δώσωσιν οἱ μοναχοί, παρ' ὧν ἔμαθον τὸ ἐπεισόδιον τούτου, ὅτε πρό τινος χρόνου ἐπεσκέφθη τὴν μονήν.

Χρ. Π. ΚΟΡΥΔΛΟΣ

ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΗΣ ΣΕΛΗΝΗΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑΝ

Ὁ καιρὸς εἶνε κακὸς, μοὶ ἔλεγε προχθὲς ὁ φίλος μου κ. Κ. "Ἐβρεχε, βρέχει, καὶ θὰ βρέχη· ἐκ τῆς συνεχοῦς βροχῆς αἱ ὕδρι καταέστησαν ἀδιάβατοι· χρειάζεται τὸλμη διὰ νὰ ἐξέλθῃ τις εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ μάλιστα τὴν νύκτα εἰς τὸ ψηλαφητὸν σκότος. Εὐτυχῶς εὐρισκόμεθα εἰς τὸ τελευταῖον τέταρτον τῆς σελήνης καὶ θὰ ἔχωμεν μεταβολὴν τοῦ καιροῦ κατὰ τὴν νέαν σελήνην.

Προσεπάθησα νὰ καταπαίσω τὸν φίλον μου, προσεπάθησα ν' ἀποδείξω αὐτῷ, ὅτι αἱ φάσεις τῆς σελήνης οὐδεμίαν ἐπιρροὴν ἔχουσιν εἰς τὴν κατάστασιν τῆς ἀτμοσφαιρας, οὐδεμίαν εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν βροχερῶν ἡμερῶν, εἰς τὴν ποσότητα τῆς κατ' ἔτος πιπτούσης βροχῆς.

Ἄλλ' ἐκεῖνος ἐνέμενε ἀπαρσαλεύτως εἰς τὴν γνώμην του, ἐπάγων ὡς κυριώτατον λόγον πρὸς ὑποστήριξιν ταύτης, ὅτι πάντες οἱ ναυτικοὶ τὰ αὐτὰ δοξάζουσι, καὶ μείστην ἀποδίδουσι σπουδαιότητα εἰς τὰς τοιαύτας παρατηρήσεις, πολλὰκις κανονίζοντες κατὰ ταύτας τὸν πλοῦν.

Εἶνε βεβαίως πρόληψις αὕτη, εἶνε ψευδὴς γνώμη προελθοῦσα ἐκ συμπτώσεώς τινος, ἀλλ' εἶνε τοσοῦτον ἐριζωμένη, ἔχει τόσην ζωτικὴν δύναμιν, ὥστε εἶνε ἀνάγκη νὰ στηριχθῇ ἐπὶ τῆς αὐθεντίας μεγάλων ὀνομάτων, ἐπὶ τῆς γνώμης μεγάλων σοφῶν, ὁ ζητῶν νὰ ἐκρίζωσῃ αὐτήν. Ἡ ἐμὴ γνώμη οὐδὲ νὰ σαλεύσῃ αὐτὴν δύναται καὶ διὰ τοῦτο ἐκεῖ θὰ καταφύγω τὸ κῦρος τῆς γνώμης τοῦ μεγάλου Λαπλάς θὰ ἐπικαλεσθῶ εἰς βοήθειάν μου.

Ἄξιον σημειώσεως εἶνε, ὅτι ἡ πρόληψις αὕτη ἀναφαίνεται τὸ πρῶτον κατὰ τὸν μεσαιῶνα. Ὁ στρατηγὸς Bugeaud νικητῆς τοῦ Isly δὲν ἐξεστράτευεν, ὡς βεβαιούται, ἂν μὴ συνεβουλεύετο πρότερον τὴν σελήνην, καὶ νόμους μάλιστα αὐτὸς ἔθηκε, καθ' οὓς ἔδει νὰ γίνωνται αἱ παρατηρήσεις, πρὸς ἐξακριβωσιν τῶν περὶ τοῦ μέλλοντος καιροῦ σκοπῶν τῆς σελήνης. Οἱ ἀρχαῖοι

"Ἕλληνες καὶ Ῥωμαῖοι συνεβουλεύοντο τὰ ἐντόσθια τῶν ἱερῶν σφαγίων καὶ τὴν πτῆσιν τῶν ὀρνέων, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν σελήνην. "Ἄφρον εἰς τὸν Δία τὴν φροντίδα νὰ ἐγείρῃ τὰς νεφέλας καὶ νὰ ρίπτῃ τοὺς κεραυνοὺς.

Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ὁ ἥλιος κανονίζει πάντα τὰ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ τὰ ὑπεράνω αὐτῆς. Ἐκ τοῦ ἡλίου προέρχονται ὅχι μόνον αἱ ὥραι τοῦ ἔτους, ἀλλὰ καὶ πᾶσα κίνησις παρατηρουμένη ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τῶν μείστων θευλῶν μέχρι τῆς ἀνεπαίσθητου κινήσεως τῶν πτερυγίων τῶν ἐλαχίστων ἐντόμων, ἀπὸ τοῦ μείστου ποταμοῦ μέχρι τοῦ ἐλαχίστου ρυακίου, μέχρι τῆς πτώσεως τῆς ἐλαχίστης σταγόνης τῆς βροχῆς. Ἐὰν αὐτὸς σβεσθῇ, πᾶσα κίνησις θὰ παύσῃ παρευθὺς, πᾶσα ζωὴ θὰ ἐκλίπῃ.

Ἡ σελήνη στέλλει πρὸς τὴν γῆν κατ' ἀντανάκλασιν ποσότητά τινα θερμότητος ἐξ ἐκείνης ἣν παρὰ τοῦ ἡλίου λαμβάνει· ἀλλὰ διὰ νὰ βεβαιώσωμεν τὴν ὑπαρξιν αὐτῆς, ἀνάγκη νὰ μεταχειρισθῶμεν ὄργανα εὐαισθητότατα, θερμοπολλαπλασιαστὰς καλούμενα. Ἡ ἐκ τῆς πλήρους δὲ σελήνης πεμπομένη πρὸς ἡμᾶς θερμότης πίπτουσα ἐπὶ τοῦ ὄργανου τούτου παράγει ἀποτελεσμα, ὅπερ δὲν δύναται νὰ παραβληθῇ οὐδὲ πρὸς τὸ ὑπὸ τῆς θερμότητος τῆς πεμπομένης ὑπὸ τῆς ἐτέρας τῶν χειρῶν ἡμῶν τιθεμένης καὶ ἐπὶ μὴν μόνον στιγμὴν πρὸ τοῦ ὄργανου τούτου. Τοσοῦτον μικρὰ εἶνε ἡ ποσότης αὕτη. Οὐδεμίαν λοιπὸν ἐπιρροὴν δύναται νὰ ἔχει αὕτη εἰς τὴν κίνησιν τῆς ἀτμοσφαιρας ἡμῶν.

Ὁ μέγας Λαπλάς, ὁ πρῶτος ἐξηγήσας τὸ φαινόμενον τῶν παλιρροιῶν, ἐζήτησε νὰ ἐξακριβώσῃ μὴ ἢ τοὺς ὠκεανοὺς ἔλκουσα καὶ μετακινούσα σελήνη, ἔλκει ἐπίσης καὶ τὴν ἀτμοσφαιραν ἡμῶν. Τὰ ἐξαγόμενα εἰς αὐτὴν κατέληξε, ἔδειξαν ὅτι ἐλαχίστην ἢ οὐδεμίαν δύναμιν ἔχει αὕτη εἰς τὴν κίνησιν τῆς ἀτμοσφαιρας ἡμῶν. Εἰς τὰ αὐτὰ ἐξαγόμενα κατέληξε καὶ ὁ διευθυντῆς τοῦ μετεωροσκοπείου τῶν Παρισίων Bouvard ἐρευνησας τὸ φαινόμενον τοῦτο κατὰ προτροπὴν τοῦ Λαπλάς. Οὗτος μάλιστα ἐκ τῆς στατιστικῆς παρατηρήσεων ἑκατὸν ἐτῶν ἐβεβαίωσεν ὅτι κατὰ μέσον ὄρον ὁ αὐτὸς ἀριθμὸς βροχερῶν ἡμερῶν δι' ὅλα τὰ ἔτη ἀντιστοιχεῖ κατὰ τὰς τέσσαρας ὥρας τοῦ ἔτους.

Οὐδεμίαν λοιπὸν ἐπίδρασιν διὰ τῆς θερμότητος αὐτῆς, οὐδεμίαν διὰ τῆς ἔλξεώς της ἢ σελήνην ἔχει εἰς τὴν ἀτμοσφαιραν τῆς γῆς. Οὐδεμίαν μεταβολὴν ἀτμοσφαιρικὴν πρέπει νὰ περιμένωμεν ἀπὸ τῆς αὐξήσεως ἢ φθινοῦσης σελήνης· τὰ πάντα ἐκ τοῦ ἡλίου καὶ διὰ τοῦ ἡλίου. Αὐτὸς ὑπὸ μηχανικὴν ἔποψιν εἶνε ὁ πατὴρ ἡμῶν.

Καὶ αἱ ἄλλαι δυνάμεις αἱ εἰς τὴν σελήνην ἀποδιδόμεναι δὲν εἶνε ἀληθεστέροι καύτης. Εἶνε συνήθως αὐταὶ τόσον παράδοξοι ὥστε ἀδυνατοῦ-

μεν νὰ ἐννοήσωμεν πόθεν ἔσχον τὴν ἀρχὴν. Ἀρκεῖ ἡ ἀπαρίθμησις διὰ νὰ καταδειχθῇ τὸ ἀνυπόστατον αὐτῶν. Λέγεται ὅτι τὰ δένδρα, τὰ ὁποῖα κόπτονται, ἔνα χρησιμεύουσι ὡς ναυπηγῆσιμος ξυλεία, πρέπει νὰ κόπωνται κατὰ τὴν φθίνουσαν σελήνην· διότι τότε τὸ ξύλον αὐτῶν εἶνε καλῆς ποιότητος. Πρέπει νὰ σπείρωμεν, νὰ φυτεύωμεν, καὶ νὰ ἐγκεντρῖζωμεν τὰ φυτὰ κατὰ τὴν αὐξοῦσαν σελήνην, ἐὰν θέλωμεν νὰ αὐξάνωσι ταχέως καὶ νὰ εἶνε ζωηρά. Διὰ νὰ ἔχωμεν θρίδακας ἢ κράμβας κλωσὲς καὶ ταχέως ἀναπτυσσομένας, διὰ νὰ ἔχωμεν διπλᾶ ἄνθη, διὰ νὰ ἔχωμεν καρποὺς πρωίμους, πρέπει νὰ σπείρωμεν, νὰ φυτεύωμεν καὶ νὰ κλαδεύωμεν τὰ φυτὰ κατὰ τὴν φθίνουσαν σελήνην. Ὁ οἶνος ὁ ὁποῖος κατασκευάζεται κατὰ τὸ διάστημα δύο σεληνιακῶν μηνῶν δὲν δύναται νὰ εἶνε καλῆς ποιότητος καὶ μένει πάντοτε τεθλωμένος.

Ἄλλὰ ποίαν σχέσιν δύναται νὰ ἔχωσι ταῦτα πρὸς τὴν αὐξοῦσαν ἢ φθίνουσαν σελήνην; οὐδεμίαν βεβαίως, ὡς ἐπίσης οὐδεμίαν σχέσιν ἔχουσι καὶ πρὸς τὴν ἀλήθειαν.

Γ. Δ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ

Καθηγητὴς τῶν μαθηματικῶν.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Εἰς τὰ «Τραγούδια τῆς πατρίδος μου»

Φτωχὰ γεννᾶς τραγούδια, πατρίς, φτωχὴ μητέρα!
Μικρὰ πουλιὰ πετοῦνε μέσ' σὲ κλουβὶ στενὸ,
Οἱ σταυραῖτοι γυρεύουν ἐλεύθερον ἄερα,
Κι' ἀπέραντο οὐρανὸ.

Τῆς ἀρχοντίας ὁ λύχνος ὁ κρυσταλλένιος φέρνει
Ἄταραχη, περίσσια, λευκὴ φεγγοδολή,
Τῆς φτώχειας τὸ λυχνάρι κάθε πνοῇ τὸ δέρνει,
Δαδί μὲ λάμπι ἄλιγη καὶ μὲ καπνὸ πολὺ.

Ὅμως θάρσῃ μιὰ μέρα ποῦ ἡ Ἑλλάς, μεγάλη,
Τῆ γλώσσα τῆ μεγάλη θὰ βρῇ μέσ' τὴν καρδιά,
Καὶ θάχουνε ταιράκια τοῦ κλέφτ' οἱ στίχοι πάλι,
Κ' οἱ Πίνδαροι παιδιὰ.

Ὡ ποιηταί, ποῦ τότε γλυκὰ θὰ τραγουδάτε,
—Τί χρόνια μακρυσμένα, τί ὄνειρο χρυσό·
Ποῦ δὲ θὰ ἦν ἡ δάφναις πικραῖς, καὶ θὰ τρυγᾶτε
Ἄμάραντα τὰ ρόδα ἠγλά' ἔς τὸν Παρνασσό,

Ὡ! μὴ μας λησμονήτε! Κ' ἐμεῖς γιὰ σᾶς, ἀηδόνια,
Φυτέψαμε τὰς δάφναις καὶ τὰς τριανταφυλλιαῖς·
Βαστάξαμε κι' ἀγκάθια ἐμεῖς καὶ καταφρόνια,
Γιὰ νᾶχετε σεῖς τᾶνθη, καὶ τὰς μοσχοβολιαῖς!

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Κατὰ τὸν παρελθόντα Σεπτέμβριον παρατηρήθη ἐν Ἀγγλίᾳ χελιδὼν λευκὴ, συναγελαζομένη μετ' ἄλλων κοινῶν χελιδόνων. Τὸ τοιοῦτο εἶναι πρωτοφανές, ὑποτίθεται δὲ ὅτι ἡ χελιδὼν ἐκείνη δὲν ἀνήκειν εἰς ἄλλο εἶδος, ἀλλὰ τὸ χρῶμα αὐτῆς ἦν ἀποτελέσμα ἀθροισμοῦ ἡ λεύκης, ἤτοι τῆς νοσηρᾶς μεταστάσεως τοῦ χρώματος τῆς ἐπιδερμίδος καὶ τῶν τριχῶν εἰς λευκόν, παρατηρηθείσης μέχρι τοῦδε εἰς ἀνθρώπους μόνον.

Τὸ ὅλον μῆκος τῶν ἐν Εὐρώπῃ σιδηρῶν ὁδῶν, ὅπερ τῇ 31 Δεκεμβρίῳ 1883 ἦτο 182999 χιλιομέτρων, τῇ 31 Δεκεμβρίῳ 1884 ἦτο 189334 χιλιομέτρων, δηλονότι ἐν διαστήματι ἐνὸς ἔτους ἐστρώθησαν σιδηρᾶ ὁδοὶ ἐκτάσεως 6335 χιλιομέτρων.

Πόσον χρόνον δύναται νὰ ζήσωσιν οἱ ἰχθύς ἐκτός τοῦ ὕδατος; Λέγεται ὅτι πέστροφαι καὶ ἐγγέλεις μετακομιζόμεναι ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ἐντὸς ξηρῶν κανίστρων διατηροῦνται ἐπὶ πολὺ ζωνταναί, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐβεβαιώθη ἀκόμη δι' ἀκριδῶν καὶ ἀσφαλῶν παρατηρήσεων. Ἐσχάτως ὁμοῦ παρατηρήθη ἀξιοσημείωτον παράδειγμα μακρᾶς διατηρήσεως ἄλλου ἰχθύος, τοῦ ἴσοκος.¹⁾ Τῇ 18 τοῦ παρελθόντος Νοεμβρίου ἰχθυοπώλης τις ἐν Παρισίοις ἔλαθεν ἐκ τινος ἰχθυοτροφείου τῆς Ὀλλανδίας, παρὰ τὴν Ροττερδάμην, μέγα ποσὸν ἰχθύων, ἐσκευασμένων μετὰ πάγου ἐν θήκαις. Ἐκ τῆς ἡμέρας τῆς ἀποστολῆς ὑπελογίζετο ὅτι οἱ ἰχθύς ἐκεῖνοι ἠλειύθησαν τὸ πολὺ τὴν 16 τοῦ αὐτοῦ μηνός, ἴσως δὲ καὶ τὴν 15ην. Ἄμα δ' ἐξήχθησαν τῶν θηκῶν καὶ παρατηρήθησαν ἀσθενεῖς κινήσεις τῶν βραγχίων ἐνὸς ἴσοκος. Ἐκ περιεργίας κινούμενοι ἐπλυναν αὐτὸν διὰ ψυχροῦ ὕδατος καὶ τὸν ἔρριψαν εἰς τὸ ὕδωρ. Βαθυμῆδον ὁ ἴσος ἐξφορογήθη, τὰ ἀναπνευστικὰ ὄργανα αὐτοῦ ἤρχισαν λειτουργοῦντα καὶ μετ' ὀλίγου ὥρας ἐπανῆλθεν ἐντελῶς εἰς τὴν ζωὴν. Ὁ ἴσος οὗτος, εὐρισκόμενος νῦν ἐν τῷ κατὰ τὸ Τροκαδέρων τῶν Παρισίων ὕδρειῳ (aquarium), ἔχει μῆκος 70 ὑψεκτομέτρων καὶ χροῖαν χρυσοεῖδη.

Τὸ παράδειγμα τοῦτο τῆς μακρᾶς διατηρήσεως ἰχθύος εἶναι τὸ πρῶτον παρατηρηθὲν βεβαίως καὶ ἀσφαλῶς. Ὁ ἰχθύς ἐκεῖνος ἐνθεθεμιένος ἄνευ προφυλάξεως ἐν τῷ θήκῃ ἀνκμῆξ μετὰ τεμαχίων πάγου καὶ νεκρῶν ἰχθύων, μετακομισθεὶς ἐκ τόπου ἀπέχοντος 450 περίπου χιλιομέτρων, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ζωὴν μετὰ παρέλευσιν τεσσαράκοντα ὀκτῶ ὥρων, ἴσως δὲ καὶ τριῶν ἡμερῶν. Προφανῶς ἡ μείωσις τῆς θερμοκρασίας συντελεῖ μεγάλως εἰς τὴν διατήρησιν τῶν ζωικῶν δυνάμεων. Τὸ ψυχρὸς καλίστησι βραδυτέραν τὴν λειτουργίαν τοῦ ὀργανισμοῦ, καὶ εἶναι γνωστὸν ὅτι πολλὰ εἶδη ἰχθύων φωλοῦσιν κατὰ τὸν χειμῶνα ἐν τῇ ἰλίῳ, ὅπου βεβαίως δυσκολώτατα ἀναπνεύουσι.

¹⁾ Γαλ. brochet. Ὁ ποτάμιος οὗτος ἰχθύς εἶναι σχεδὸν ἄγνωστος ἐν Ἑλλάδι, εὐρισκόμενος μόνον ἐν τινι ποταμῷ τῆς Θεσσαλίας, ὡς παρατήρησεν ὁ κ. Ν. Ἀποστολίδης. Κληθεῖται κοινῶς ἐν Θεσσαλίᾳ τ ο ὕ ρ α.